

aan het algemeen bestuur

Postadres

Postbus 5006
7600 GA Almelo

Bezoekadres

Kooikersweg 1 Almelo
t 088 220 33 33
e info@vechtstromen.nl
w www.vechtstromen.nl

Onderwerp

Organisatiewaarden
assetmanagement

Datum

16 juni 2026

Portefeuillehouder

G.H.J. Aveskamp

Bijlage

één

Geacht bestuur,

Met deze brief wordt u nader geïnformeerd over de achtergronden van het voorstel van het dagelijks bestuur om nieuwe organisatiewaarden voor assetmanagement vast te stellen.

Doel/inleiding

In de opgavegerichte commissie van 6 mei jongstleden is het voorstel Organisatiewaarden assetmanagement behandeld. Hierin is toegezegd om aanvullende informatie te verstrekken voor de behandeling van dit voorstel in de algemeen bestuursvergadering. Met deze brief wordt hier invulling aan gegeven. Alvorens in te gaan op de vragen die in de opgavegerichte commissie zijn gesteld wordt eerst kort stilgestaan bij het hoe en waarom van assetmanagement en de rol van de organisatiewaarden.

Assetmanagement in het kort

Assetmanagement is een werkwijze om onze bedrijfsmiddelen (assets) op een systematische manier te beheren, zodat deze optimaal bijdragen aan organisatiedoelen. Het gaat daarbij om het maken van bewuste afwegingen tussen prestaties, risico's en kosten over de gehele levensduur van deze assets.

Vrijwel alle organisaties die infrastructuur beheren (Rijkswaterstaat, waterschappen, provincies, gemeenten) passen assetmanagement toe. Dit komt omdat assets (die voor een groot deel in de jaren 50 t/m 90 van de vorige eeuw zijn aangelegd) verouderen of niet meer bij de nieuwe omstandigheden passen. Onderhoud, vervanging en uitbreiding kosten geld. Keuzes moeten daarom bewust worden gemaakt om beschikbare middelen op de juist plek en manier uit te geven.

En dit is precies de kracht van assetmanagement. Het helpt ons om verstandig om te gaan met gemeenschapsgeld en onze doelen duurzaam/toekomstbestendig te realiseren.

De organisatiewaarden

Organisatiewaarden zijn een belangrijk onderdeel van het assetmanagementsysteem. Deze waarden vatten samen wat een organisatie belangrijk vindt. Ze worden toegepast voor:

- het maken van consistente en herleidbare keuzes;
- het kwantificeren van risico's;
- het meten van de prestaties afgezet tegen de bijdrage aan strategische doelen.

Het maken van consistente en herleidbare keuzes

Met de organisatiewaarden worden beslissingen (wel of niet vervangen, wanneer onderhoud uitvoeren, geld ergens anders besteden etc.) genomen op basis van dezelfde uitgangspunten. Dit voorkomt willekeur en komt efficiënte besluitvorming ten goede. Daarnaast kunnen we keuzes beter verantwoorden. De organisatiewaarden vormen een soort kompas, waarbij de ene waarde niet belangrijker is dan de andere. Het gaat er om dat alle waarden worden belicht, afgezet tegen de context van het vraagstuk (om wat voor assettype gaat het, wat speelt er, wat hebben we te besteden, welke risico's spelen er etc.).

Het kwantificeren van risico's

De kans van het optreden van een gebeurtenis, gecombineerd met de effecten van die gebeurtenis, bepaalt de hoogte van het risico. Binnen assetmanagement worden gebeurtenissen aan elke organisatiewaarde afzonderlijk getoetst.

Het meten van prestaties

Per assettype worden prestatie indicatoren van de organisatiewaarden afgeleid om de voortgang te meten, doelen bij te stellen en prestaties te verbeteren. Hierdoor wordt inzichtelijk in hoeverre assets bijdragen aan het realiseren van organisatiedoelen.

Voor een verdere toelichting verwijzen wij u naar het AB-voorstel.

Assetmanagement bij Vechtstromen

Assetmanagement is in de vorige bestuursperiode geïmplementeerd en de afgelopen jaren verder geprofessionaliseerd. Onderdeel van deze professionalisering is het vaststellen en gaan hanteren van Vechtstromen-specifieke organisatiewaarden. Tot nu toe is een organisatiewaardenmodel van een ander waterschap gebruikt, dat is verwerkt in een strategisch assetmanagementplan dat op 14 april 2021 door het algemeen bestuur is vastgesteld. Dit model was in de basis bruikbaar. Omdat beleidsuitgangspunten zijn gewijzigd en we willen aansluiten bij de Watervisie 2050, het Bestuursakkoord Noaberschap verbindt en het Waterbeheerplan 2022-2027 is actualisatie van organisatiewaarden noodzakelijk.

Reactie vragen opgavegerichte commissie

In de opgavegerichte commissie van 6 mei 2026 zijn een aantal vragen gesteld. Hieronder een reactie op deze vragen.

1) Moet data op orde niet worden benoemd en wat is de staat van het onderhoud?

Met assetmanagement stellen we ons consequent de volgende vragen:

- *Wat hebben we?* – inventariseren van onze assets
- *Wat moeten ze doen?* – welke functie vervullen ze in onze opgave
- *Wat is de staat ervan?* – technische conditie, prestaties, risico's
- *Wat zijn de risico's als we niks doen?* – kans op falen, impact, kosten
- *Wat gaan we doen, en wanneer?* – keuzes maken over onderhoud, vervanging, nieuwbouw

Het in beeld hebben van onze zogenaamde 'assetbase' (overzicht van de assets met de bijbehorende conditie) vormt het vertrekpunt van het assetmanagement. Het is daarom geen apart onderdeel van het afwegingsmodel (de organisatiewaarden), maar wordt via het thema 'assets op orde' gelinkt aan de organisatiewaarde *Betaalbaarheid*. Door de vele assets die in het verleden zijn aangelegd is het voor infrastructuurbeherende organisaties een uitdaging om de assetbase volledig in beeld te hebben. Vechtstromen heeft hier de laatste jaren een forse inhaalslag in gemaakt, o.a. door het intensiveren van inspecties en de vastlegging van informatie in een onderhoudsbeheersysteem. In de bijlage die bij deze brief is gevoegd wordt dit verder toegelicht en is invulling gegeven aan toezegging 1.

2) *Hoe wordt de generatietoets meegewogen in de organisatiewaarden?*

De generatietoets is een instrument om strategische beleidsvoornemens en langetermijneffecten te toetsen, met als doel om de impact op toekomstige generaties inzichtelijk te maken. Daarmee ligt het in het verlengde van assetmanagement. Bij keuzes die binnen assetmanagement worden gemaakt wordt namelijk naar het effect op prestaties, risico's en kosten gekeken over de gehele levensduur van een asset. De effecten worden getoetst aan de organisatiewaarden. Vervolgens wordt bepaald of een asset wordt vervangen of dat deze nog langer mee kan. De generatietoets is niet ontwikkeld om een afweging te maken tussen vervangings- of uitvoeringsvarianten. Daarmee is deze ook geen onderdeel van het voorliggende organisatiewaardenmodel. Wel kan de generatietoets worden ingezet bij het vaststellen van het strategisch assetmanagementplan, omdat de generatietoets ondersteunend is aan het bestuurlijk gesprek over dit nieuwe beleid en de besluitvorming hierover. Het Dagelijks Bestuur zal dit beoordelen zodra het strategisch assetmanagementplan ter besluitvorming voorligt. Hiermee is invulling gegeven aan toezegging 2.

3) *Hoe kan het algemeen bestuur haar toezichthoudende rol blijven vervullen?*

In de vorige bestuursperiode is de rol van asseteigenaar door het algemeen bestuur gedelegeerd naar het dagelijks bestuur. De portefeuillehouders Watersysteem, Waterketen en Besturen en Organiseren vervullen hierbij de rol van gedelegeerd asseteigenaar namens het algemeen bestuur. Vanuit deze gedachte wordt het geactualiseerde strategisch assetmanagementplan door het dagelijks bestuur vastgesteld. De verantwoording over de toepassing van de organisatiewaarden en het strategisch assetmanagementplan wordt vervolgens afgelegd via de reguliere bestuurlijke P&C-documenten (begroting, meerjarenverkenning, jaarverslag) onder het thema *Assets op orde*. Hiermee is invulling gegeven aan toezegging 3.

4) *Hoe worden de kosten verdeeld die voor assets worden gemaakt (is er onderscheid in landbouw, stedelijk gebied, natuur?)*

Assetmanagement heeft geen directe relatie met de kostentoedeling. De kostentoedeling is wettelijk vastgelegd in de Waterschapswet. Deze wet bepaalt zowel *dat* kosten moeten worden verdeeld als *hoe* dat moet gebeuren. Dit is gebaseerd op het profijtbeginsel: iedereen betaalt mee naar mate van het belang dat hij heeft bij het werk van het waterschap.

Voor de financiële toedeling van investeringen maakt het daarom niet uit of een asset in stedelijk of landelijk gebied ligt; de kosten worden niet één-op-één doorbelast aan dat specifieke gebied. In plaats daarvan worden de kosten toegerekend aan de taak waarop de maatregel betrekking heeft (bijvoorbeeld watersysteembeheer of zuiveringsbeheer).

Vervolgens worden de totale kosten van die taak verdeeld volgens een kostentoedelingsverordening, waarin per categorie belanghebbenden vaste verdeelsleutels zijn vastgesteld (bijvoorbeeld een percentage voor ingezetenen en een percentage voor grondeigenaren). Hiermee is invulling gegeven aan toezegging 4.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
het dagelijks bestuur van waterschap Vechtstromen,

dr. S.M.M. Kuks, watergraaf

drs. R.I. Andringa, secretaris